

Blchy - verní priatelia, nepriatelia

■ Mgr. RADOVAN ČIČVARA

Blchy patria popri kliešťoch medzi najrozšírenejšie vonkajšie parazity psov. Majú vplyv na zdravie zvierata, ale aj človeka, pretože prenášajú rôzne nebezpečné ochorenia. Existuje viac než 1000 druhov blích. Na psoch parazituje najčastejšie blcha mačacia, ale aj psia a ľudská.

Blchy sa vyvíjajú z vajíčka cez larvu až do dospelého jedinca. Cicanie krvi psa, alebo mačky stimuluje ich rozmnožovací pud a následné kladenie ďalších vajíčok. Larvy krv nesajú, živia sa len nečistotami zo srsti zvierat. Neprijemnými pre človeka sa stávajú v momente, keď vypadnú zo srsti do okolia. Keďže väčšina ľudí chová svojich chlpatcov v dome či byte, vznikajú pre blchy ideálne podmienky.

Život blchy

„Blchy sú drobným 1,5 - 3,2 mm bezkrydlým hmyzom s tvrdým telom (je ťažké roztláčiť ich medzi prstami) a mohutne vyvinutým zadným párom nôh prispôsobeným na skákanie. Do výšky dokážu vyskočiť asi 17,8 cm a do diaľky až 33 cm. Pri prepočte v porovnaní s človekom, by museli atléti skočiť do výšky viac než 76 m a do diaľky viac než 137 m. „Dospelé

blchy sa živia krvou, ktorú cicajú niekoľkokrát denne. Samička musí sať krv pred každou znáškou. Po nácicaní trávajú blchy veľkú časť života mimo tela hostiteľa, avšak v jeho najbližšom okolí. Dospelé blchy môžu prežívať až 6 mesiacov bez potravy. Vývin blích začína vajíčkom, pokračuje larvou, ktorá sa mení na kuklu, a končí vyliahnutím dospeléj blchy. Môže skončiť za 14 - 28 dní, alebo sa predĺžiť až na viac než 200 dní, v závislosti od teploty a vlhkosti prostredia. Porcelánovo biele eliptické vajíčka (0,5 mm) kladie samička v zhlukoch po 4 - 8, denne 8 - 25 vajíčok, a celkovo ich počas života vyprodukuje asi 400 - 800. Vajíčka nie sú lepkavé, preto po uschnutí z hostiteľa padajú na zem do okolia. Schopnosť kľásť vajíčka trvá u dospeléj blchy 1-3 mesiace,“ hovorí veterinárna parazitologička Doc. MVDr. Alica Kocišová, PhD.

Nebezpečná alergia

Zablšenie zapríčiňuje až 80 % všetkých kožných problémov psov a mačiek. Po bodnutí blchy na koži ostáva bolestivé miesto vpichu a navyše sa do krvi zvierata spolu s blšími slinami dostávajú tzv. haptény, látky schopné vyvolať imunitnú odpoveď. Pri zamorení blchami pri každom bodnutí parazita dochádza k vyplavovaniu hapténov do krvi hostiteľa. Po určitej dobe - môžu to byť mesiace až roky (najčastejšie medzi 3. - 5. rokom života) - sa v organizme zvierata vyvinie reakcia precitlivenosti tela na tieto cudzorodé látky, čo sa prejavuje ako hypersenzitívna kožná reakcia. Typickou reakciou na poštípanie je formovanie malej, tvrdej, červenej, svrbivej, miernej opuchliny. Na nej je viditeľný jeden centrálny vpich po bodnutí. Organizmus reaguje tvorbou silne svrbivých a mokvavých ložísk na koži, zvierata sa silno škrabe, objavujú sa začervenané miesta pokryté chrastami a zlepenými chlpmi. Množstvo a vzhľad kožných zmien nie je

priamo úmerné počtu parazitov na zvierati, ale závisí na stupni precitlivenosti organizmu na množstvo hapténov.

Ohrození chovatelia

„Nebezpečenstvo blích spočíva v tom, že prenášajú choroby ako brucelóza, pasteurelóza a iné choroby hlavne bakteriálneho pôvodu. Sú často nositeľmi larvy pásomnice psej, ktorá sa do človeka dostáva konzumáciou časti infikovanej blchy. Najčastejšími obeťami týchto ochorení sa stávajú deti olizujúce rôzne predmety, ruky a podobne. Odborníci varujú aj pred nepriamou nákazou. Dochádza k nej vtedy, keď sa psovi alebo mačke zachytí blcha alebo jej časť s parazitom na tlame. Následné olizovanie človeka môže spôsobiť prenos larvy pásomnice alebo škrkavky. Dôsledky môžu byť nanajvýš nepriemne - ochorenie toxokaróza. „Larva sa v čreve človeka vyvinie do veľkosti dospelého jedinca produkujúceho vajíčka. Nákaza môže u ľudí prebiehať bezpríznakovo, prípadne sa prejavuje bolesťami až kŕčmi v bruchu, zvracaním a hnačkami,“ hovorí praktický veterinárny lekár MVDr. Pavol Valášek.

Čistenie domácnosti

„Blchy sa nachádzajú na psovi alebo mačke, len pokiaľ sa potrebujú nasať krvi, čo je približne 20 minút až 4 hodiny. Všetok zvyšný čas, kedy kladú vajíčka, alebo sa z vajíčok vyvíjajú larvy, trávajú mimo zvierata: v šatstve, kobercoch alebo majiteľovej posteli. Ošetrenie prostredia je spojené predovšetkým s udržiavaním celkovej čistoty, každodenným vysávaním kobercov, umývaním podláh, čistením miest odpočinku zvierat a pod. Týmto spôsobom môžeme z prostredia odstrániť až 95 % blších vajíčok a asi 20 % blšieho trusu, lariev a kukiel. Keďže blšie larvy sa nepohybujú ďaleko od miesta liahnutia, výskumy ukázali, že až 83 % času strávia v dolnej časti koberca, obtočené na kobercových vláknach, a často sú s nimi veľmi silne prepletené. Pri kuklení larva vychádza hore po kobercovom vlákne a

dôsledok napadnutia blchami

celia našich psov

otáčaním sa okolo neho maskuje kokón, v ktorom sa vytvára kukla. Je potrebné preto dôkladné povysávanie miest, kde zvieratá spia, tiež miesta okolo okrajov kobercov, okolo tepelného zdroja, štrbín v podlahe, pod nábytkom je potrebné venovať zvýšenú pozornosť tzv. „chuchvalcom“ z prachu a pod. Hneď po vysatí priestoru je potrebné vrečko z vysávača odstrániť a vyhodiť. Ošetrovanie zvierat je spojené s ničením dospelých blich, ktoré sa nachádzajú priamo na psoch. O odstránení sa môžeme pokúsiť mechanickou formou - „vyčesávaním“ pomocou špeciálnych hrebeňov, ktorými môžeme odstrániť 10-60 % dospelých blich. Najčastejšie sa však na ošetrovanie samotných zvierat používajú šampóny, aerosóly, spreje, poprašky, obojky, tabletky, ošetrovanie spot on, pour on a pod,“ uvádza A. Kočišová.

Dôležitá je výzbroj

Spomedzi antiparazitárnych prípravkov vhodných na prevenciu pred vonkajšími parazitmi patrí medzi najvyužívanejší obojok Kiltix obsahujúci látky odpudzujúce blychy, ale aj nebezpečné kliešte. Látka flumethrin spôsobuje navyše neplodnosť samičiek kliešťov, čím sa znižuje zamorenie prostredia. Približne 24 ho-

dín po nasadení obojku sa účinné látky rozptýlia po celom tele zvieratka, pričom pôsobia 5 až 7 mesiacov. Látky impregnované v obojku sa nevstrebávajú do krvi, preto nehrozí žiadne nebezpečenstvo poškodenia obličiek ani pečene. Je vhodný pre všetky plemená psov už od troch mesiacov a nemusí sa odkladať ani pri kúpaní. Vhodným je tak isto tekutý prípravok Advantix, ktorý sa psovi nakvapká na kožu. Neznehodnocuje ho voda, kliešte odpudzuje a blychy ako aj ich larvy zabíja od 3 do 5 minút. Prípravok dostanete v lekárňach alebo u Vášho veterinárneho lekára.

Článok vznikol v spolupráci so spoločnosťou Bayer s.r.o.

dôsledok napadnutia blichami

INSECT? FICTION!

Chrání pred kliešťami až **7** mesiacov.

Bayer s.r.o.
Litvňovská 609/3, 190 21 Praha 9
tel.: +421 935 925 639
e-mail: sada.ra.tlincikova@bayer.sk
www.bayer-veterina.sk

Kúpte u veterinárneho lekára
alebo v špecializovaných predajniach.

